1873. V. évfolyam. 229. szám. Hétfő, november 24.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr. ½ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: *Főpiacz. Vecsey-ház földszint* a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél.— Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

A lyukas mogyoró.

*** Bizony, nem tehetünk róla, ha Ghyczy és Tisza Kálmán annyira belénk verte a közjogi alap gyülöletét, hogy még most sem lépünk arra, midőn ők már hajlandók azt is eltogadni.

Ha e nemzet minden fia, egytől-egyig is megtagadná multját, s lemondana azon követelésekről, melyeket eddig szorgalmazott; még akkor is hangoztatnók, hogy — közjogi ellenzéket teremteni kell.

1867-ben még Ghyczy Kálmán is azt mondá, hogy „a magyar nemzet önönállása és függetlensége alatt azt értette mindig, hogy közügyei minden ágazatát maga intézze el; e jogtudat, ez érzelem ezredév óta él a magyar nemzet keblében; apáról fiura, nemzedékről nemzedékre hagyományként átszármazott öseinktől reánk.“

Igy beszélt Ghyczy 1867-ben s akkor a magyar nemzet zömének gondolatát és érzelmeit fejezte ki.

Nincs okunk most sem e szavak igazságát kétségbe vonni, mert hiszen mi nem mondhatjuk ámitónak azt, aki nézeteinkkel megegyezőt tolmácsolt mindig beszédében.

Fájdalom, — de ugy van, hogy azok, a kik legjobban lármáztak teljes életökben a közjogi alap ellen, most azt mondják, hogy — az a közjogi ellenzékieskedés nem egyéb, mint — lyukas mogyoró.

Nem igy beszéltek ezelőtt. Most szinlelnek-e előttünk, vagy eddig szinleltek? — azt természetesen nem lehet még megitélni.

Mi ugy látjuk, nem állott még be annak szüksége, hogy felhagyjunk a közjogi alap bolygatásával; azt a dolgot, mely t annyira átkosnak ismertünk, nem hagyhatjuk nyugton addig, mig le nem döntjük.

Ha eddig nem müködtünk volna is ellene, most kellene azt tennünk, midőn tényleg bebizonyitatott, hogy a meglevő közösügyes alapon az ország érdekeivel megegyezőleg kormányozni lehetetlen. —

Bevallották ezt magok a kormányon ülő férfiak is, kik saját tehetetlenségök indokául épen azt hozzák fel, hogy — közösügyes szerződésünk szük korlátai közt többet nem tehetnek.

De ez értelemben tartattak eddig az ellenzék vezéreinek debreczeni és komáromi beszédei, melyekre feszült figyelemmel hallgatott az egész nemzet.

Szappanbuborék lett volna-e ama meggyőződés, s ama hatalmas lelkesedés, melyet a vezérférfiak saját lelkökből öntöttek át a nemzet lelkébe?!

Nem. Ma ez már nekik lyukas mogyoró. S ugy lehet, hogy jövőre a mostani alapuk lesz ugyancsak lyukas mogyoró.

Azonban felesleges erről hosszasan beszélni. A közjogi alap elleni harcz szükségességének érzete ott honol a nemzet keblében. Közmeggyőződés ez, a melyet épen azok érleltek leghatalmasabban, a kik most elbagyták azt a zászlót, mely alá a haza polgárai annyi önzetlen lelkesedéssel sorakoztak.

A nemzetnek czélja a folytonos előre haladás. De miképen eszközölje ezt, ha a szerződő fél oly békóba ver bennünket, a mely időről időre jobban nehezedik ránk?!

Ismételjük tehát azon fentebb mondott nézetünket, hogy — közjogi ellenzéket, ha nem volna is, teremteni kellene.

De ez létezik. Csak arra vigyázzunk, hogy saját barátaink szét ne darabolják.

Mi azt hiszszük, hogy az a „lyukas mogyoró“ — törhet, de nem hajlik!

— **A kormányválság nehány nap alatt be áll!** A „N. Fr. Pr.“ egy tegnapelőttről kelt budapesti távirata értelmében Szlávy miniszterelnök kinyilatkoztatta, hogy mihelyt a király Budapestre érkezik, azonnal beadja lemondását. Az ő lemondása természetesen az egész kabinet bukását vonandja maga után.

— **A király 25 éves uralkodásának jubilaeuma** fölött a képviselőház tegnapelőtt határozott. Perczel Béla inditványozá, hogy a ház testületileg fejezze ki szerencsekivánatát a királynak ez alkalomból. László Imre ez inditvány ellenében a következő javaslatot terjesztette a ház elé:

„Tekintve azt, hogy Magyarország királyai, uralkodói jogokat törvényesen csak akkor gyakorolhatnak, midőn a 1790/1 III. t. cz. szerint a királynak halálától hat hónap alatt törvényszerüen megkoronáztattak, s az alkotmány s törvények megtartására magokat esküvel is kötelezték. E nélkül Magyarország királyi székének elfoglalása, s annak következtében az uralkodás nem egyéb, mint a királyi hatalomnak törvényellenes gyakorlása;

Tekintve azt, hogy ő felsége Ferencz József ausztriai császár s Magyarország királya 1848. év deczember 2-án nem az örökösödést szabályozó 1723. I. II. és III. t. czikkekben megállapitott módon, s feltételek alatt foglalta el az uralkodó hatalmat s ennélfogva Magyarország törvényes királya nem is lehetett, mint ezt az 1861. országgyülés felirataiban világosan ki is nyilatkoztatta, elmondván, minő feltételekhez köti a trónörökösödést azon állami alapszerződés, mely Magyarország trónját az uralkodóháznak átadta; elmondván, hogy a nemzet ezen jogokhoz minden időben szorosan ragaszkodott, és ezen feltételek mellett szállott a magyar korona minden magyar királyra, ki az örökösödési törvény óta Magyarország trónjára lépett. Csak II. József volt az, ki magát meg nem koronáztatta, s uralkodott absolut hatalommal, de Magyarország törvényes királyának soha el nem ismertetett;

Tekintve, hogy ha a magyar országgyülés az 1848. deczember 2-án kezdődött uralkodás feletti örömét, és ez alkalomból szerencsekivánatait fejezné ki, az ugyanazonos volna az azon időtől fogva 1867-ig folytatott absolut uralom elismerésével: — a törvényhozás által tett ily lépés pedig, egy igen veszélyes előzményt képezne, melyből azt is lehetne következtetni, hogy Magyarország törvényhozása elállott s a jövőre lemond mindazon biztositékokról, melyekkel a trónörökösödési törvény a nemzet aikotmányos jogait megóvni szükségesnek látta:

Tekintve, hogy Magyarországon a 18 éven tul folytatott absolut hatalomhoz oly emlékek is vannak kötve, melyekre az országgyülés fátyolt vetett, de a melyeket a nemzet el nem felejtett, és melyeknek ily módon emlékezetbe hozása országszerte a legfájdalmasabb érzést fogná ébreszteni:

A képviselőház ő felsége 25 évi uralkodása alkalmával küldöttségileg kifejezendő szerencsekivánatai iránt tett inditvány mellőzésével napirendre térjen.

A két inditvány fölött hosszas vita indul meg, melyben különösen a szélsőbal szónokai vettek tevékeny részt. Tisza Kálmán Perczel inditványa mellett tartott a balközép és a jobboldalról nagy tetszéssel fogadott, beszédet sigy a ház elveté az üdvözlést ellenző inditványt. A királyt a ház nevében 25 képviselő fogja üdvözölni.

— **Lónyay s a miniszterválság.** A bécsi „N. Fr. Pr.“ azt ujságolja, hogy Lónyay tegnapelőtt hosszasabban értekezett volna Gorovéval a kabinetkrizist illetőleg s állitólag biztositotta volna őt arról, hogy a már rég tervben volt Gorove-kabinetet meg fogja alakittatni. Csakhogy a bukott angyalok ritkán hallgattatnak meg a menyországban.

Tanügyi levelek a debreczeni ref. főtanoda köréből.

II.

Közvetlen magukat a tanulókat érdeklő reformok a következők:

a. Az eddig gyakorlatban volt heti ismétlések eltöröltettek, a leczkemulasztásoknak másnemü ellenőrzése állapittatott meg. — Most legelső fokon, és legnagyobb mérvben, az előadó tanárnak hallgatóira való személyes befolyása és hatására van fektetve a suly, csak ha az eredménytelennek tünik fel, a jóakaratu intés, figyelmeztetés és tanácsolás nem vezet kellő sikerre, nem ébreszti a tanulót kötelesség tudatára fel, akkor kezdődik meg a törvényszerü eljárás, az igazgató tanár komoly megintése s a szülők tudósitása fokozatával; tehát az eddig szokásban volt nyilvános idézgetések, midőn t. i. a tanulónak nevét nyilvánosan kifüggesztették, egészen elmaradnak.

b. A tanulók rendőri tekintetben, s polgárilag büntetés alá eső ügyekben, a köztörvények és hatóságok alatt állanak. — Ezen intézkedésnek megvalósitását és keresztülvitelét, több fontos és lényeges ok követeli. Ugyanis a kül magaviselet, illem szabályainak megtartása, a csend és rend tisztelése, minden felnőtt koru egyénre nézve egyiránt kötelező, ezek alól semmi kivétel nem lehet, ezt kivánja az egyenlőség tiszteletteljes elve; viszont azok megsértésére, szabott büntetések alkalmazása sem szenvedhet kivételt, és szükség, hogy a büntetések mindenkit egyenlően sujtsanak; és miután a felsőbb tanulók, koruk és képzettségüknél fogva igénylik, hogy a társadalom miveit és önálló tagjainak keretébe beilleknek tekintessenek és tartassanak: joggal megvárhatni tőlök, hogy ha pályájukon öntudatosan és önállóan haladni már képesek, magukviseletében is tisztelni tudják az erkölcsiség törvényeit, a humanismus elveit s azokat követik is. — Nem az ilynemü kiváltságokban és szabadalmakban áll a tanulóság előnye, hanem foglakozásuk magas voltában s e nemes foglalkozással összhangzó, valódi erkölcsi, szerény külmagaviseletben.

Ezen elvnek életbeléptetése által azt hiszem kevesbülni fog a kihágások száma, melyek felett különben, hála az ifjuság jó szellemének, jelenleg sincs nagy okunk panaszkodni; mert ha a tanuló tudja azt, hogy ő a polgári rendőrség és törvény alatt áll, kihágásiért, közhelyeken rendetlenkedéseiért, a rendőri hatóság vonja kérdőre, s vesz rajta elégtételt: ovatosabb, körültekintőbb és vigyázóbb lesz: szégyenitőnek és megrenditőnek tünvén az fel reá nézve, hogy rendes törvényszék elé idéztetik, kicsapongásai s tulhajtott szenvedélyeinek hire, nem az iskola falai közé temettetik, hanem a nagy nyilvánossággnak adatik át s igy bélyegezi meg önnön magát.

Kérdésbe lehet tenni, vajjon a rendőrileg fenyitett ifju, az iskolai törvényszék által is megbüntettessék-e? E kérdés eldöntése a körülményektől függ; ha a kihágás oly mérvü, hogy sulyos erkölcsi beszámitás alá esik, — valóban büntény, — akkor nagyon természetes, hogy az iskola sem szenvedhet meg kebelén oly bélyegzett egyént, kinek erkölcsi élete alásüllyedt s homályba borult: különben a polgári hatóság felhivandó lenne, hogy valahányszor főiskolai tanuló büntettetik, e körülményről az ügynek rövid ismertetése és az itélet megküldése által az akadémiai igazgatóságot mindig értesitse; az iskolai hatóság mondja aztán ki, hogy vajjon a komoly intés és figyelmeztetésen kivül iskolai büntetés is szabassék-e reá?

Az eddig gyakorlatban volt iskolai altörvényszék, mely állott az igazgatótanár elnöklete alatt a főiskolai tisztviselőkből és az esküdt felügyelőkből, megszüntetett, vagy legalább is szükebb körüvé tétetett; ugyanis jövőre a kisebb nemü panaszokat és kihágások ügyeit, az igazgató tanár a sénional és kontrascribával együtt intézi el; minden ügyről a sénior jegyzőkönyvet vezet s az tudomás végett a tanárkarhoz terjesztetik be. A nagyobb vétségek és kihágások pedig a tanárkari gyülés itélete alá tartoznak.

Az elutasitást és kitiltást maguk után vonó vétségek tárgyalásánál, a kollégiumi helybeli gondnok viszi az elnökséget, a jegyzői kötelességet ott is a sénior teljesitvén. Érvényes itélet hozatala végett az elnökön kivül, az akadémiai tanárok $^2/_3$-dának jelen kell lenni.

Az esküdt felügyelők tehát többé nem tagjai a törvényszéknek, mint itélők és birák nem szerepelnek. Az ifjuságra való erkölcsi felügyeletet ugyan továbbra is gyakorolják, s e tekintetben a kontrascribának segitségére vannak.

c. A tanulók egymásközti versengéseinek saját hatáskörü elintézése, valamint oly becstelen tények megállapitása végett, melyek elővizsgálatot követelnek, becsületszék állittatik fel. Minden osztály saját kebeléből, a tanév első havában, a tanév egész tartamára választ két-két rendes és egy póttagot a becsületszékhez. Csak fedhetlen magaviseletü s fegyelmileg még nem büntetett tanulók választhatók a becsületszék tagjaiul, s a választást a tanárkarnak kell megerősiteni és helyben hagyni. A becsületszék egy hét lefolyta alatt szervezi magát jegyzőt és elnököt választ. A tanulók egymás iránti sérelmei felől való panaszok, a becsületszék elnökének adandók be irásban.“

„A panaszok felett a becsületszék rendesen minden 3 hétben biráskodik, névszerinti szavazással kimondván a hibás vagy nem hibás itéletet: a büntetést pedig inditvány alakjában terjeszti a tanárkar elé. Az itélet megállapitása s végrehajthatása a tanárkar által mondatik ki.“

Ezek az iskolai törvény szavai a becsületszékről.

A becsületszéknek felállitása által az czéloztatik, hogy a tanuló ifjuságban az önbecsérzet, a rend, törvény és illem iránti tisztelet ébresztessék és fejlesztessék. — Maga a tanulóság itélje el és kárhoztassa azt a mi becstelen és törvénytelen, s az ily tettek elkövetőit.

A becsületszék elővizsgálata és itélete alá azonban, maguk közt a tanulók között felmerülhető komolyabb mérvü surlódások és összeütközéseken kivül, csak oly kihágások és büntények tartoznak, melyek az egész tanulóifjuság erkölcsiségére vetnek homályt, az egésznek becsületébe, melyekben vágók, tehát az ifjuságot közvetlen érdeklik s a tanulói név és becsület követeli és igényli az elégtételt és büntetést.

A becsületszék szervezetén részemről, azt a módositást tenném, hogy a kisebb nemü ügyekben, teljes intézkedési joggal ruháznám fel, s ha a tagok nem követelik, sőt belenyugosznak a surlódási, összeszólalkozási kérdéseket, nem kivánnám a tanárkar elé felterjeszteni. — Különben lehetetlen az egész eszmét és annak keresztülvitelét szivünkből nem üdvözölni; most már az ifjuságon áll azt czélszerüen megvalósitani, annak valódi életet adni, mely az ifjuság jószellemének s irányának lesz sok tekintetben mérfok mutatója.

d) Az istenitisztelet gyakorlása, a felsőbb tanulók erkölcsi vallásos érzületétől föltételeztetik és váratik meg. A vallásosság s annak külső kimutatása is semmiféle kényszert nem türhet: érettebb koru s belátásu ifjaktól, ha bennök a családi és később a gymnasiumi nevelés és képzés alatt, az egyházias ság s általában a vallásos érzület felköltetett és megszilárdult, meg lehet várni, hogy e tekintetben kifogás alá ne essenek és minden külkényszerités és büntetéstől félelem nélkül is buzgalmat fognak kifejteni az isteni tisztelet gyakorlásában. — Különben a tanári karnak tudni kell és ismerni e téren a maga teendőit s föl kell használni a rendelkezése alatt levő s hatalmában álló minden erkölcsi eszközt, u. m.: nemes példaadást, alkalmi buzditásokat és felhivásokat, a vallásos érzület növelésére, hogy érdekeltséget s buzgóságot költsön fel a felsőbb tudományokat hallgatóknál, az isteni tisztelet külső gyakorlatára nézve.

A felsőbb tudományok hallgatóira nézve tehát, a templomba járásnál, semmi külső kényszerités nem alkalmaztatik, a gymnasiumi növendékekre pedig, a következő szabály és eljárás állapittatott meg. „Minden gymnasiumi tanuló vasárnaponként, az isteni tisztelet kezdete előtt, egy óra negyeddel, tartozik az osztályteremben megjelenni, honnan egy tanár felügyelete alatt, az egész osztály szép rendben megy azon templomba, mely az igazgató által kijelöltetett.“ Ez igen szép és nagy horderejü intézkedés, melynek hatása és eredménye nem foghat elmaradni. Az ilynemü intézkedések által oldja meg a gymnasium azon feladatát nemesen és czélszerüen, hogy jellemet képezzen, valódi vallásos kedélyt és érzületet költsön fel a tanulókban.

e) Az év végén tartott nyilvános vizsgálatok, mint tarthatlan és czélszerütlen intézkedés megszüntettettek, mert a midőn sok időt igénybe vettek, még az előmenetelnek sem voltak biztos mértékei s a tudomány méltóságát alázták meg s a felsőbb tanulók önérzetét sértették. — A minden félév végén tartandó házbeszédi vizsgák nyilvánosak lesznek, melyeken a szülők mint az érdeklődő közönség tudomást vehetnek a tanulók előmeneteléről; a felügyelőség pedig ellenőrzést gyakorolhat az egész év folyamán az előadásokra, azoknak szellemére és irányára. Különben hogy miképen vélném ezt az iskolai felügyelőséget szervezni későbbi levelemben röviden érinteni fogom.

f) Az iskolai törvények VI. szakaszának 1. §-a szerint bizonyos összegig adósságok betáblázása az iskolai végbizonyitványra elfogadtatik és megengedtetik; ezt a külföldi egyetemeken divatozó eljáráson kivül, tanulóink nagy számánál az anyagi korlátolt helyzet és körülmények is indokolni latszanak; mert ezáltal a legszegényebb ifjunak is könnyitve lesz tisztességesb kiélhetése és föntartása s a tanulók hitele a közönségnél emeltetik. — Különben ez engedély oly csekély mérvü, hogy ezáltal csak a legszegényebb sorsuakon van némi könnyités, csak azok veszik annak valami hasznát és ezáltal épen nem nyittatik ut, talán könnyelmü költekezésre és adósságcsinálásra. — Maga a törvény igy rendelzik: „A tanodai bizonyitványra, a főiskolát közvetlen érdeklő tartozásokon kivül. adósági betáblázások következő mennyiségében fogadtatnak el. a) lak. koszt és mosatás dij 3 hónapról. b) Szabó számla 30 frtig. c) lábbeli készittetés 10 frtig. másnemü vagy nagyobb mérvü adósságokért a bizonyitvány le nem tartóztatható.“

h. s.

A kormány mint mostoha apa.

(e.) Hazánknak az egyiptomi csapásokkal csaknem azonos állapotában midőn a természetlen évek sora sujtotta, midőn a kolerajárvány sodorta el a nemzet tagjait: midőn az osztrák bank s más külpénzhatalmak kiszivattyuzták forgalmi eszközeinket annyira, hogy az adóvégrehajtók már 100 frtot érő ingóságokat 5 frtért prédálnak el, még sem képesek behajtani az államháztartásra kivántató járulékokat, midőn az országban minden irányban az elégületlenség csaknem tetőfokra emeltetett.

Magyarország kormánya még most is ugy bánik a rendelettel, miut mostoha apa mostoha gyermekével. Ha éhes és ennivalót kér, megveri; ha fázik, didereg, rongyos, még rongyosabb mezbe öltözteti, s minden módon arra törekszik, hogy édes gyermeke kedveért, annak jólléte érdekében a mostoha elvesszen.

Nem elég volt. Ausztria adósságai egyharmad részét Magyarországra a közösügyi eldorádó kilátása reményében rátukmálta s ez átkossá vált intézménynél fogva már — az annak előtte adósságmentes Magyarország — most a sok milliót haladó adósság terhe alatt nyög: hanem midőn az ország népe a kormányhoz bizalommal segélyért folyamodik, mint

TÁRCZA.

„VÉSZMADÁR.“

— Regény a tengerészéletből, három kötetben. —

Irta a „Rockingham“ szerzője.

Forditotta **Kompolthy Tivadar.**

Első kötet. — V. rész.

(15-ik folytatás.)

A korall-zátony a viz alatt hasonlitott egy kövesült mezőhöz. A hajófenék surlódást szenvedett rajta, de azért csak tovább futott.

— Mélyebb vizbe értünk! — kiált ismét Marliner mester.

— Négy, háromnegyed! — kiált ismét vigan a vitorlakezelő s a hajó teljesen lecsuszott a korall-zátonyról.

Egy óranegyed mulva a mérőn már nem talált feneket s igy a hajó kikerülte a hajótörést. Fél óra mulva már senki sem gondolt a kiállott veszélyre.

Miután mr. Chouchov ezentul még gyakrabban fog előfordulni elbeszélésünk folyamán, elmondunk egynémelyeket multjáról. Ő e történetünkbe nem kényszerüségből fölvett alak. Létezett és ugyan e névvel birt. Hogy mi vitte őt e hójóra s mért kelle neki ily forma stádiumba jutni, mint a milyenben a hajón, illetve az apródi kajütte-ben volt, azt meglátjuk később.

Chouchow mintegy 18 éves volt. Szüleit ép ugy nem ismerte, mint nem ismerte korát. Izmos, testes fiu volt, a mint az csak hajlékonyságával megfért. Barna arcz jellemzé; lehet, hogy csak a vihar, a vész barnitotta meg, lehet, hogy különös vérmérséklete adott neki oly bizar szirt; feje kicsiny, gömbölyded volt, rövid, göndör erős fekete hajzattal. Kifejezését nem lehete épen kellemesnek mondani, de sok szép jellemvonásra engede következtetni, bár természete nagyon hajlott a korláthatlan szilaj vadság felé.

Mint már emlitők, Chouchow nem sokat tudott származása fölött mondani. Ő ugy hitte, hogy valamely ágyu alatt született s egy hajóüregben nevekedett föl. Romlatlan szive nagyon tudott lelkesülni emlékei iránt. Ép ezért érezte magát Chouchow oly jól a tengeren s azért szeretett órahosszant, akár egymagán is az apródi kajütte-ben elüldögélni.

Elbeszéltük már, hogy Chouchow körülbelől mily szerepet játszott a hajón; de elfoglaltatása nem volt elegendő arra, hogy a féktelen természetü fiut teljesen igénybe vegye. Ő ugy gondolta, hogy neki az apródok közül egyet jobban kell szeretnie, mint a többit. Ez volt nála a — — — szerelem. Ezért az egyért mindenre képes lehetendett; a többit igen jól tudta rászedni, s nem egyszer játszotta rájok teendőit. Chouchow megszokta, hogy Darbyt „urnak“ szólitsa s hogy ugy beszéljen róla, a mi tiszteletéről tesz bizonyságot Darby iránt. Bármit parancsolt is neki Darby, azt mintegy feláldozólag s nyomban végre is hajtotta Chouchow; neki nem kellett kétszer mondani semmit, ha Darbynak kellett; s Darbynak igen jól esett az, hogy van ember, ki az ő szeszélyének hódol mindenben. Darby legkisebb lelkifurdalást sem érzett azért, hogy Chouchow elvégzi helyette a legfontosabb munkákat. Ha nehéz dolgot vállalt el helyette a jó fiu, akkor meg nem is gondolt arra, hogy Chouchow visszautasitná zsarnoki kivánságait.

Darby már rég kedvencz volt a hajón. Jószivüsége s a véleszületett humor Chouchow-ot is magához lánczolá. Viszont Darby is ugy megszokta már minden gondját s kisebb bajait Chouchow-ra bizni, hogy e fiu végre Darby védangyalává nőtte ki magát. Chouchow nélkül Darby bajosan élhetett volna meg a „Vészmadár“-on.

Chouchow, ki már régebb idő óta bámulta Tandy hidegvérü bátorságát, az utóbbi két balesetben tanusitott magaviselete által Chouchow egészen magához lánczolá. Ő, ki Tandy-t kétszer mentette ki a halálból, hogy Tandy-nek nagyobb szüksége van reá, mint Darby-nak s igy magyarázható meg csak azon körülmény, hogy Chouchow ur egyet gondolt s megvonva Darbytól szolgálati készségét, azt minden odaadással Tandynak ajánlotta föl, ki azt pedig sokkal inkább nélkülözhetendette, mint a kényelmet nagyon megszokott Darcie.

Darby Chouchow ezer szeszélyes elpártolása által igen sokat vesztett. Egész nyugalma tönkre volt téve. De nem tudott ezért haragudni; szive ment volt az irigységtől s szeretett, midőn Chouchow ur fellépése értésére adatott. Szerencsét kivánt Tandy-nek, Chouchow-nak pedig melegen köszönte meg eddigi önfeláldozó barátságát. . . . .

Következő reggelen a „Vészmadár“ Mozambique előtt volt. A kikötő dagály idején igen hagy, de midőn az apály beáll, csak nagyon kevés helyt biztosit védhelyet a befutott hajóknak, a mi onnan van, mert a kikötő feneke egyenlőtlen, egy helyt feneketlenül mély, másutt zátonyt képez. A kikötő egy régi várerősség előtt terül el. Ez ódon épület még azon időből való, mikor a rövid életet ért portugall hatalmasság először tette be lábát e földre, Messziről tekintve, igen erős várnak tünt fel, mely a kikötő bejáratát védi, de jobban szemügyre véve, minden jelentőségét elveszti s ma már nem is számittatik az erődök közé.

— Csolnak közeledik a part felől! — Jelenté az első-hadnagy Daunton kapitánynak, ki épen a szárazföldre akarta őt küldeni, a kalózokat illető ujabb hirek kitudakolása végett.

A hajóról most csakugyan világosan megleheté különböztetni egy nagy kormánysajka körrajzát, mely mind közelebb jött a hajóhoz. Legfelső árboczán a portugall lobogó lengett; a kormánynál egy tiszt ült. Rövid idő mulva fiatal tengerésztiszt lépett a „Vészmadár“ födélzetére; oldala mellett egy angol tolmács,

— Don Jose Maria di Mello di Casa Bianca, — jelenté az idegen tiszt, ki az ottani kormányzó szárnysegéde volt — üdvözletét küldi az angol kapitánynak s a mit e telepitvény termel, abból szivesen szolgál. Kormányzó ur azt hiszi, hogy e hajó a kikötőbe akar befutni s e végből kitünő hajókalauzt küld ki, mely a „Vészmadár“-t a kikötőbe kalauzolja.

— Tud ön valamit a kalózokról, kik e vidéken tartózkodnak? — kérdé tőle Daunton kapitány.

Két igen jól vitorlázó Schooner*) czirkál a kikötő körül. Mindkettő igen jól van felfegyverkezve s elegendő legénységgel ellátva. A nagyobb kalózhajóról, mely nehéz ágyukkal van megrakva, igen kevés biztos tudomásunk van, de a kisebbik már igen sok kárt okozott a kisebb kereskedő hajóknak s több parti hajót tett már semmivé. Közelebb egy Rio de Janeiro-ból jött portugalli brigget (két árboczos) rohant meg, de a brigg sem hagyta magát s erélyesen szembe szállt a tengeri rablókkal, kik féktelen dühökben a hajót elsülyeszték s a portugallokat mind felakasztották, egynek kivételével, kit aztán kihivó üzenettel küldtek ide.

*) A legsebesebb vitorlázók ezek. Keresztvitorláik csak az első árboczon vannak s igy csak oldalvitorlákat használnak. A fordító.

(Folyt. következik.)

a gyermek az apához: ez önsegélyre utasittatik, s az országra uj terhet vállal, melyeket az ország összes népeinek kell viselni.

Azt hitte a nemzet, a nagyszerü csapások következtében, hogy a kormány egyetértve az országgyüléssel, legelső és mellőzhetlen kötelességének ismeri az önálló független magyar banknak létre hozását; hogy az eddigelé külföldről kölcsön nyert arany, ezüst értékek, valamint ujabban czélba vett kölcsön hasonértékei által az önálló bank alapját fogja megvetni: azt hittük, hogy végre mégis elébbvalóvá teszi saját országunk érdekét a külföldi pénzintézetekénél, melyeknek évenként már is oly sok kamatot kell fizetnünk.

Szörnyen csalódtunk! A mostani kölcsönmivelet minden eddiginél drágább, s az csak arra szolgál, hogy ha valamelyik külföldi bankár érczkészletet bocsátna is a magyar kormány rendelkezésére, azt a bécsi banknak adja kormányunk osztrák bankjegyekért; s igy az önálló magyarbank alapitását elodázzák — koronkinti igéretekkel. — odáig, mig végre a fizetési kötelezettségét nem teljesithető országnak államvagyonát potom áron el nem pocsékolják.

Kormányunk és az azt támogató többség részesévé teszik magukat ez országos szégyen, az ország önállóságát, tekintélyét megsemmisitő átkos müveletnek.

De Magyarország törvényhatóságai, választókerületei megakadályozhatják az ily hazai érdek elleni müveleteket az által, hogy mindenik választókerület nyilatkoztassa ki képviselője iránt annak müködése irányában helyes vagy helytelen voltát, s ha küldött képviselője nemcsak a választáskor vallott elvétől eltér, hanem tetteiben meroen a haza megrontására nyujt szavazatával segélyt, vonja meg tőle bizalmát és serkentse hazafiui kötelességére, mely szerint vagy lemondjon állásáról, vagy pedig küldoi érdekében müködni kényszeritsék.

A képviselőknek pedig erkölcsi kötelességök az, hogy: az országnak a jelen rendszer és elvek szerint fenálló kormányát sarkalják hazaboldogitó tettekre, vagy ha arra nem vállalkoznának, 24 órát sem kell engedni kormányon maradhatásukra.

Mert mint a mostoha apa végre is agyon kinozza gyermekét, ugy a mostoha kormány tönkre juttatja az országot.

Irodalom.

— György Endrétől megjelent a Franklintársulatnál a következő mü: „Angol államférfiak és szónokok a jelenkorból, életés jellemrajzokban, szónoklati mutatványokkal." — Ára 4 ft. A terjedelmes és nagy csinnal kiállitott müben Bright, Stuart Mill, Gladstone, Disraeli és Fawcell életrajza (miniatur arczképekkel) s egyes tervszerüen kiválogatott beszédei vannak. Előszavában a magyar s angol szónoklatot hasonlitja egybe. Életrajzai, adatai sok tekintetben eredeti okmányokon nyugszanak, melyek még angol nyelven sem jelentek meg.

— Gr. Lónyay Menyhérttől megjelent 294 lapra terjedő, már előre jelzett munkája, ily czimmel: „Közügyeinkről. Nézetek Magyarország pénzügyi állapotáról. Kiadja Ráth Mór." A munka kétszeres érdekességet nyer annyiban, amennyiben megjelenése épen a ministerválságra esik, némi világot lesz alkalmas deriteni a válságra.

A kolera hazánkban.

— Hivatalos. —

Az országban uralgó kolerajárvány egész tartama alatt, és pedig 1872. évi szept. 14-ke óta, midőn az országban az első kolera-eset felmerült f. é. nov. 15-ig terjedő időszakban beérkezett hivatalos jelentések alapján szerkesztett összeállitás szerint, 138 törvényhatósághoz tartozó 6380 községben 8,491,861 összes lakosság között megbetegült 433,295; meggyógyult 247,718; meghalt 182,599; további ápolás alatt pedig 388 községben maradt 2978 egyén.

A fenkitett 6380 község közül ez időleg kolerabeteg 5895 helységben nincsen; hatóságilag pedig végképen megszüntnek nyilvánittatott e járvány 90 törvényhatóság területéhez tartozó 3832 községben.

— **A dunántuli ref. egyházkerület** közgyülése nov. 15-én s következő napjaiban tartatott meg Tisza Kálmán főgondnok és a püspök távollétében Nagy János esperes közös vezetése alatt Székesfehérvártt. A gyülés első tárgya volt a 85 éves agg püspök Nagy Mihály lemondása, az uj püspök választása jövő évi májusban fog történni. Legfontosabb tárgy volt azonban az egyetemes konvent kérdése, mely felett igen hosszas és élénk vita jött létre, Beöthy Zsigmond, Stettner Ignácz, Kiss Gábor, László József, Kovács Sebestyén József, Horváth Mihály s még többen lelkesen felszólaltak a konvent mellett, azonban végül, főkép Tisza Kálmán felszólalására, nagy szavazattöbbséggel, a tiszántuli ref. egyházkerület közgyülésileg kimondott határozata értelmében kimondta, hogy azt csak több év mulva életbelépő zsinat szervezheti s állapithatja meg.

UJDONSÁGOK.

* **Városi közgyülés** tartatik decz. hó 4-én, mint a hó első csütörtökén. A tárgyakat később hozzuk köztudomásra.

* **Rónai Gyula** közkedvességü szinmüvészünk holnap lép fel betegeskedése után először szinpadunkon a britt óriás „Lear király" czimü darabjában. Emlékezetbe hozzuk ezt ismét, bár azt hisszük, hogy az igazi müvészet barátai nem fognak a szinházból hiányozni.

* **A hajtóvadászat** eredménye: 55 hajtó, 5 csősz s 37 puskás az Apafáján egy rókát, a Monostoron 1 nyulat lőtt, a társaság a nagyerdőn is hajtatott, de minden eredmény nélkül: általán véve oly kevés vad van a nevezett erdőrészekben, hogy nem helyeselhetjük eléggé a társulat azon intézkedését, melyszerint az idén a nagyerdőn és Apafáján, ragadozóknál egyebet lőni nem szándékozik; a ragadozók közzül különösen a rókákat s nevezetesen a sürü s járhatatlan Apafáján azonban csak méreg s kopó vadászatok által lehetne czélszerüen pusztitani s ezt a nézetet a társulati elnök ur figyelmébe ajánlom. Egy vadász.

* **Felhivás.** A város azon lakosai, kik a 15-ik évet már meghaladták s tanulni szeretnének: olvasás, irás és számolásra **ingyen megtanittatnak.** Az ilyen felnőttek jelentsék magukat a péterfiai uj iskola fitanitója Dávid Mihály urnál, a folyó nov. hónap 29-ik napjáig, hogy a tanitást ugyane hó 30-ik napján meg lehessen kezdeni. Kéretnek polgártársaink, hogy e hirdetmény tartalmát a tanulni vágyó felnőttekkel közöljék. — Debreczen, 1873. nov. 20. — Kovács Lajos m. k. polgármester.

* **A czeglédutczai kut,** ujabb értesülésünk szerint, egészen készen van; 52 öl mélységben tiszta jó ivó vizet találtak; s rövid időn át fog adatni közhasználatra a közönségnek. A kut külső részét csak mostanában festették be, s eddig azért késtek a közhasználatra átadással, hogy a festés kiszáradását várták.

* **Dohányügy.** A nméltóságu m. kir. pénzügyi minisztériumnak f. év november hó 8-án 47167. sz. a. kelt intézménye folytán ezennel közhirré tétetik, hogy az 1873. évben a debreczeni határon a kincstár részére engedély mellett termelt dohány beváltási ideje f. év november hó 17-től jövő 1874. év január hó 15-ig tüzetett ki. Debreczen, 1873. november 23. Debreczen város kapitányi hivatala.

* **A gazdász ifjuság köréből.** 1873-ik évi november hó 16-án alakult meg a debreczeni m. k. gazd. felsőbb tanintézet segélyegylete. Ezen egylet már 1870/1-ben létezett, de mivel az intézet csak akkoriban keletkezett, a tagok kevés száma miatt müködését egy időre megszüntetni kénytelenittetett. Jelenleg, midőn a tagok száma némileg szaporodott, tek. Molnár Lajos h. igazgató ur buzgó fáradozása folytán ismét megalakittatott. Ez egyletnek feladata az intézet szegény sorsu hallgatóinak anyagi segélyezése. Az egylet ezen anyagi segélyezést azonban ez évben nem teheti, mivel az összeg, mely tulajdona, vajmi kevés. Első teendője tehát ez összeg nagyitása. A fentnevezett napon ment végbe a tisztviselők választása, mely áll elnök, alelnök, jegyző, pénztárnok és 8 bizottsági tagból. Kelt Debreczenben, 1873. évi nov. 23-án. Grechenek Béla egyl. jegyző.

* **Esküvő.** Barcza Dániel Debreczen város csendbiztosa ma délután tartá esküvőjét özv. Szőke Józsefné, Szilágyi Sára asszonynyal. Az esketést Révész Bálint püspök végezte. Áldás frigyökre!

* **Hatvanutcza** elején a jobboldalon is kövezik már a járdát. Ideje is, hogy az önérdek keretén kivül is mozogjunk.

* **Antalfi szivarárudájáról** szóló ujdonságunk, melyet legközelebbi lapunkban közlénk, sajtóhiba miatt érthetlen volt. Kiigazitjuk arra, hogy ő bárminemü szivarnál, ha abból 50 db vásároltatik, a neki engedett 9 perczentből 5 %-et leenged; megjegyezvén, hogy jótállást is vállal, amennyiben az 50 db szivar közt egyetlen töröttnek sem szabad lenni. Mindenesetre előnyös üzletet igérő vállalat.

* **Tüz.** A Halápon ifj. Harsányi János ólja leégett. A gyuladás okát még nem tudják; ámbár gyanitják, hogy szándékosan gyujtották.

* **Zugiskolák.** A városi hatóság részéről Jenei István derék alkapitányunk közelebb vizsgálta meg az izraelita iskolákat, ilyen van öt; e közül három jó karban van, ezek vezetői vagy képesittettek a tanitásra, vagy pedig engedélyök van arra. De két iskola botrányosan aljas. Egyik van a tizenháromvároson, az 1790-dik számu háznál, a másik a pástiközben 1566-ik szám alatt. Ezek oly rondák, oly piszkosak, hogy állatot is kár volna iskolai helyiségökbe bocsátani. Mi ugy tudjuk, hogy kádasutczán is van ily izraelita zugiskola, a hol a növendékek életét megrontják. Reméljük, hogy az igy megbélyegzett és botrányos helyekről az iskola haladéktalanul el fog tiltatni. Ellenben dicsérőleg emeli ki a hivatalos jelentés Geiger Miksa iskoláját Széchenyiutczán, a hol a rend, pontosság, csin, s az iskolai felszerelvények nem hiányoznak.

* **Egy pézsma szörme** női gallér elveszett, megtalálója 5 ftot kap jutalmul. Jelentkezhetni a városházában levő kapitányi hivatalnál.

* **Öngyilkossági kisérlet.** Paksi Lajos volt timárlegény, ki a városon kicsapongásairól nevezetes, tegnap felakasztotta magát, de még idejekorán levágták s igy életét megmenteni sikerült.

* **A honvédélet** sem nyujt elég biztositékot a jövő dicsőségére. Ezt belátta Kabay Gábor lovas honvéd s tegnap délben, hivatása ellenére, per pedes apostolorum kereket oldott Udvari felé. Csinos terve krachot mondott; a vasutnál egy rendőrbiztos karjaiba került s most folytatja a sujtásos gyöngyéletet, melyet élvezni már nagyon megunt.

* **Elveszett.** 1873. nov. 22-én este 7 órakor Széchényiutczától a szinházig elvesztett 1 db. nyakék nagyszemü piros granát, mindenik granátszem aranyba foglalva, minden két granátszem után egy kis arany golyó — egy arany kapcsoló csattal. A megtaláló illő jutalmat nyerend. Debreczen, 1873. nov. 23. Debreczen város főkapitányi hivatala.

* **Csendélet.** A 23 számu bérkocsis tegnap egy öreg asszonyt elgázolt. — Két legényt kisértek be a mult éjjel a városházához, azok az egész várost orditozva kószálták be.

* **Pávatollak.** A kolozsvári „Kelet" s ez után a „Közrendészeti lap" azon hirt közlik, hogy a kolozsvári rendőrség elfogatta Urmann Samut, a ki egy nagy kiterjedésü templomrablóbandának feje volt. A kolozsvári rendőrség igen tévesen értesité a nevezett lapot, mert Urmant nem a kolozsvári, hanem — a debreczeni rendőrség fogta meg, s innen Jenei István alkapitány kisérte el Kolozsvárra, az ottani rendőrségnek ebben a dologban megvan aztán az az érdeme, hogy Jeneitől a foglyot átvette.

* **Ez is legény.** Bizonyos fiatal ember 700 frtot vert el a kártyán; s most már az iránt tett lépéseket, hogy miképen kaphatná vissza pénzét? De ha ő koppasztotta volna meg a másikat, bizonyosan hallgatna.

ORSZÁGGYÜLÉS

— nov. 22. —

Elnök Bittó István.

Elnök a beérkezett kérvényekről tesz jelentést s kijelenti, hogy a mult ülésen történt szavazásban csak 91 képviselő vett részt, de törvény szerint 104 kivántatván, uj szavazás lesz. — Széll K. benyujtja a kölcsönről szóló jelentést; ez ügyben az osztályok ma (24-én) üléseznek.

Ezután következett a király 25 éves uralkodása jubilaeuma fölötti vita. (Lásdd erről szóló czikkünket fentebb.)

Szapári belügyér az inségről s a kolerajárványról tesz jelentést; Tisza Lajos az inséges munkáról, Trefort az állam és egyház közti viszonyok rendezéséről szóló tjavaslatot terjeszt a ház elé.

A ház havi költségirányzata elfogadtatik; mire az ülés véget ért.

Belföldi hirek.

— Szatmártt az e havi városi közgyülés f. hó 17-én tartatott meg. Leglényegesebb részét képezé az izr. tanitók egyenrangusitása a többi tanitóval fizetés dolgában. Ők is 500 frtot fognak kapni ezentul.

*** A kolerejárvány miatt e f. évi julius 12-ik és 13-ik napján meg nem tartatott d.-ványai országosvásár f. évi nov. 29. és 30-ik napján fog megtartatni, mi is azzal tétetik közhirré, hogy 29-én csakis barom és gabonavásár, 30-án pedig már belső vagy kirakodóvásár is leend. D.-Ványán, 1873. nov. 19-én. A város főbirája.

*** Ketten Henrik jelenleg Nagyváradon hangversenyez.

*** Beregszászon uj évtől kezdve „Bereg" czimmel vegyes tartalmu heti lap indul meg.

*** Csokonai születésének százados évfordulóját a kecskeméti főtanodai önképzőkör is megünneplé.

*** Honvédtábor lesz Marosvásárhelytt. Fasátrakból épitteti a város.

Felelős szerkesztő s kiadótulajdonos:
OLAH KÁROLY.
Főmunkatárs:
SZATMÁRI KÁROLY.

Nyilttér.

Hála-köszönetnyilvánitás!

Fogadja a h.-böszörményi t lakosságnak azon része, mely a f. hó 21 kén éjjel lakásunk s üzletünk felett kigyuladt tüz oltásánál oly tevékeny részt vett, hálás köszönetünket.

Különösen nyilvánitjuk pedig hálás köszönetünket azon t. uraságoknak, kik a veszélyt gyorsan felösmervén, ahoz mért tapintatos intézkedésük által ötőnk életét megmentették.

H.-Böszörmény, 1873. nov. 24.

Cseh és **Vágó**,
kereskedők.

711 1—

Hálanyilatkozat és ajánlat.

Nem mulaszthatjuk el a „Tisza" biztositó- és jelzálogbanknak, nevezetesen e bank eszéki főügynökségének, köszönetünket kifejezni azért, hogy a bennünket ért tüz- és jégkárokat oly szép pontossággal megtéritette; s igy ez intézetet mindenkinek a legmelegebben ajánlhatjuk.

Tomasic, nyug. főhadnagy, Buncek And. Misljanovic Koszta, Vincovic G.
Sabolovic N. Zilic Sava, Misljanovic Stevan,

700 2—3

HIRDETÉSEK.

Hirdetés.

A savóskuti faraktárban 72 csomó tuskóforgács. — a fatövek közt több öl görcsfa folyó november hó 27-én azaz csütörtökön árverésen elfogván adatni, erre a venni szándékozók azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az árverés d. e. 9 órakor a savóskuti raktárban veszi kezdetét.

Debreczen, 1873. nov. 23.

Csáki Gergely,
tanácsnok.

710 1—3

Kenyèrnek való

simán őrölt buza liszt

kapható **Gaszner Károly** füszerkereskedésében Debreczenben, czeglédutczán.

703 2—6

Vizsgáljatok meg mindent, s tartsátok meg a jót!

Számtalan esetben jónak bizonyult s orvosi tekintélyek és magánosak tanusitványai által kitüntetett gyógyszerek.

Dr. Miller móhnövény-nedve.

Leghathatósb szer köhögés, mellhurut, nátha, nyálkásság, rekedtség, kezdődő tüdővész, s a gyermekek szamárhurutja ellen; ezer meg ezer esetben bebizonyulva. — Egy eredeti üvegtégely ára, használati utasitással 3 nyelven 50 kr. o. é.

Miller óvbalzsama görcsök ellen.

Törvényes vegytani elemzés szerint 1868. april 8-ról a növényország leghasznosabb nemeiből a legszorgalmasabban készitve, erősitő és üditő hatásánál fogva messzire kitünőleg ismerve a gyomor és végbél nyálkássága, emésztéshiány, gyomorgyengeség, görcsös gyomorbaj, vérhas, puffadás és kólika fájdalmak ellen. — Ezenkivül leghathatósb és legerősebb szer hosszas és kimeritő betegségek ellen. Egy nagy üveg ára 1 frt 50, kisebb üvegé 80 kr.

Valódi minőségben a következő raktárakban kapható: Debreczenben Stenczinger Károlynál, Aradon Tonnej és Freiberger B., Csabán P. Biener, Kassán C. Wendraschek, Késmárkon G. Kiss, Miskolczon dr. Gáthy Szabó, N.-Károlyban Papp Imre, Török gyógyszerész, Sátoralja-Ujhelyt Reichard testvéreknél, Egerben Schuttag J., Pesten Pokorny J., Nyiregyházán Maurer Károlynál.

673 3—6

Dr. Miller móhnövény-nedve. Egy üvegtégely ára 50 kr.

Görcsök elleni óvbalzsam. Nagy üveg 1 frt 50, kis üveg 80 kr.

Használati utasitás mindegyik szerhez három nyelven.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. törvényszék f. é. 15,676. szám alatt kelt végzésében, néhai Teszári József és neje Kövesy Erzsébet hagyatékához tartozó szobabeli butorok, kamara, konyhabeli eszközök, ruhanemüek s más egyéb ingóságok, valamint lábas jószágok, szalma és szénából álló takarmányok árverésen eladatni rendeltetvén, annak, nevezett elhunytaknak hagyatékához tartozó, dombutcza szegletén levő 110. szám alatti háznál leendő eszközlésére határidőül, folyó évi **november hó 27-dik** napjának d. u. 2 órája, szükség esetében az azt követő napra, a lábas jószágoknak pedig a helybeli heti baromvásár téren árverésen leendő eszközlésére, f. évi **deczember 2-dik** napjának d. e. 9 órája, a szalma, és sarjuból álló takarmányoknak pedig a helyszinén, vagyis a hagyatékhoz tartozó Bánki kaszállóban, árverésen leendő eladására, folyó évi **decz. hó 5-dik** napjának d. e. 10 órája kitüzetett.

Miről a venni szándékozók ezen árveréshez oly kijelentéssel hivatnak meg: hogy ezen ingóságok, szükségesetében, becsáron is alól, készpénz fizetés mellett eladatni fognak.

Kelt Debreczenben, 1873. nov. 20-dik napján.

Vetési Mihály,
bir. végrehajtó.

709 1—

Árverési hirdetés.

A debreczeni királyi törvényszék mint telekkönyvi hatóság által közhirré tétetik, miszerint **Holcsy Arnold** részére **Erdei Mihály** és neje **Csiszár Erzsébettől** 1200 afrt tőke és járulékai erejéig lefoglalt ingatlan, ugymint a debreczeni 2600 szám alatti jegyzőkönyvben s 13,603 afrtra becsült miklósutczai 1926-dik számu házastelek, kert s 10 hóld 850 négyszeg öl külső földével együtt a megkisérlett első árverésen el nem kelvén, a kitüzött második határidőben u. m. **folyó évi november 27-kén** d. u. 3 órakor a telekkönyvi irodában kiküldött végrehajtó Kovács József által megtartandó árverésen, szükség esetére becsáron alól is el fog adatni.

Kikiáltási ár a becsérték, melynek 10 százaléka, vagyis 1360 afrt a venni szándékozók által a kiküldött árverelő kezéhez bánatpénzül leteendő.

A vételár 3 egyenlő részletben, és pedig az első a bánatpénz betudásával a leütéskor azonnal, a 2-dik a leütéstől 2 hónap, a 3-dik a leütéstől 4 hónap alatt az árveréstől fogva járó 6 perczentes kamatával fentirt telekkönyvi hatóságnál lefizetendő.

A többi teltételek a telekhivatalban és a kiküldöttnél megtekinthetők.

Kelt Debreczenben, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnak 1873. november 7-kén tartott üléséből.

Szentpétery Sándor,
aljegyző.

686 3—3

Nyilatkozat.

Alólirott ezennel köszönetemet nyilvánitom a „Tisza" biztositó és jelzálogbank" aradi vezérügynökségének, hogy a nála biztositott takarmánykáromat, legnagyobb megelégedésemre; minden levonás nélkül, gyorsan és pontosan kifizette.

Ezen loyalis és becsületes eljárásaért lélekismerettel ajánlom a fent jelzett bankot a nagyérdemü biztositó közönség szives pártfogásába.

Kelt Uj-szt.-Annán, 1873. nov 19.

Eberlein József s. k.

706 1—3

A. Hirdetmény.

A m. kir. pénzügyminiszterium részéről a m. k. dohánygyárak és beváltó hivatalok számára 1874-ik évben szükségelt három nyüstös és kóczvászon, -zsinegvászon, továbbá: zsinegszövedék, csomagoló és fehéritetlen varró zsineg, és fehéritetlen varró czérna szállitására nézve ezennel versenytárgyalás iratik ki, melyhez irásbeli, bélyegzett, a 10 százalék bánatpénz letételét igazoló pénztári nyugtával ellátott és lepecsételt ajánlatok a budapesti m. kir. dohánybeváltó felügyelőségnél (Pest, stáczió utcza) legfeljebb 1873. évi deczember hó 3-kán déli 12 óráig benyujtandók.

A szállitandó mennyiségek körülbelől következők:

a) 92,342 bécsi rőf $^4/_4$ rőf szélességü három nyüstös vászon zsákokra és ponyvákra;
b) 20,225 bécsi rőf $27^2/_4$ rőt szélességü kóczvászon zsákokra;
c) 64,200 bécsi rőf $^4/_4$ rőf szélességü kóczvászon zsákokra;
d) 405 öl és 8 hüvelyk $9^1/_2$—$18^1/_2$ hüvelyk szélességü zsinegvászon;
e) 100,000 bécsi rőf $^4/_4$ rőf hüvelyk szélességü kóczvászon bálozáshoz;
f) 3550 bécsi rőf zsineg szövedék;
g) 8476 bécsi font csomagoló zsineg;
h) 8630 bécsi font varró zsineg és
i) 858 bécsi font fehéritetlen varró czérna.

A szállitandó áru minősége, a dohánygyárak és beváltó hivatalok, melyeknez, mely időben és mennyiségben szállitandó, nem különben az ajánlati és szállitási feltételek az egyidejüleg kiadott részletes B. hirdetményből láthatók, mely minden m. k. dohánygyárnál, dohánybeváltó felügyelőségnél és hivatalnál, továbbá a cs. kir. dohányjövedéki főigazgatóság gazdászati hivatalánál Bécsben, végre valamennyi cs. kir. dohánygyárnál megtekinthető.

Budapesten, 1873. nov. 3.

A m. k. pénzügyminiszteriumtól.

(Utánnyomat nem dijaztatik.)

694 3—3

Kárpáti gyógyfü thea

tüdő- és mellbetegségek ellen, ugyszinte chronicus hurut, köhögés, tüdőaszkór, rekedtség, szükmellüség, nyilalás, de különösen test és gyomorgyöngeség ellen a legjobb és legbiztosabb szer.

Használati utasitás:

Vétessék ezen theából ¼ lat, vagyis egy csipetnyi, öntessék le két csésze forróvizzel és hagyassék betakarva fél óráig meleg helyen terméstzeti alkatrészeinek felóldhatása végett, melyből azután egy csésze este, és egy csésze reggel ivandó. A kicsi keserynyés iz elkerülése miatt czukor is tetszés szerint alkalmazható.

1 csomagnak ára 30 kr.

Egyedüli raktár Debreczenben:
Geréby Fülöpnél.

705 2—

Debreczen. 1873. nyom. a részv. társ. könyvnyomdájában.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr. ½ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz, Vecsey-ház földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben: Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

Tisztázzuk a kérdést.

⊙) A balközéppárti programm ü
ben november 7-kén az országgy
baloldali kör által kiadott nyilatkoz
mint már több oldalról jeleztetett,
forrongást idézett elő magában a ba
zéppárt kebelében is.

Azok, kik ama nyilatkozatot v
arra fektetnek fősulyt, hogy a balo
kör — kijelentvén, mikép előbbi p
rammja alapján áll, — semmi elve
nem adott.

Továbbá azt is hangsulyozzák,
a nyilatkozat azon része által, me
koaliczionalis kormányba belépést
gadhatónak jelenti ki, a párt kilép
tétlenségéből, — a koaliczionalis
mányba bejutása esetében, tért fogla
ő felsége közelébe jutván, megegyen
az utat arra, hogy midőn a közösü
10 év határideje lejár, akkorra oly t
ség jöjjön létre, mely a baloldali
ket emeli diadalra s akkor alkalom
tisztán baloldali kormány alakulására,

Mi már elmondók, hogy az 1867
1869-ki, az 1872-diki baloldali progra
és a bihari pontok lényegesen különb
nek a november 7-ki nyilatkozattól.

És pedig különböznek többi
annyiban, mert a baloldali program
melynek alapján a legközelebbi ké
selőválasztások is történtek, az 1867
közösügyes kiegyezés megdöntését tü
ki czélul; a november 7-ki nyilatk
pedig, megengedhetőnek tar
hogy ama folyvást kárhoz
tott közösügyes alapon
kormányt vállalhasson a
középpárt.

Vagyis, amit az előbbi progr
kárhoztatott és Magyarország függe
sége legfőbb akadályának tartott,
november 7-ki nyilatkozat szerint a
középpárt kész arra az alapra lé
kormányozni a nemzetet.

Ily ellentétes, egymást kizáró
lek foglaltatván a november 7-ki ny
kozatban, — mely egyszerre balolda
jobboldali is kiván lenni: látnivaló,
az a tisztán balközéppárti elveket
csak fentartani nem képes, sőt ép
baloldali elvek meggyengitésére va
nyozva.

Az a csalogtató állitás, hogy a
— a jobboldallal együttesen alkotandó
mányban — közelebb jutván ő fel
hez, könnyebben szerezhet diadalt a
oldali elveknek, — a nyilatkozat
szabatosságát soha meg nem állapit

Sőt, ha a kép másik oldalát t
jük, s fölteszszük — ami lehető, —
a koaliczionalis kormány jobboldal
jai legyőzik baloldali elvü miniszt
saikat, — igy egyfelől az is meg
nik, hogy ő felsége előtt elvesztik
télyöket a legyőzött baloldaliak;
lől pedig a baloldali elvekhez raga
dás a nép soraiban tekintélyes mé
alászáll.

És ugy fog állhatni a dolog,
az eredeti programm feladása ne
nem használt, sőt csakis árthatott
tott is a baloldali elveknek...

Mi tiszteljük a baloldali kör t
lehet, — bár nem hiszszük, — h
gyakorlatban még szerencsés ere

TÁRCZA.

„VÉSZMADÁ

— Regény a tengerészéletből, három kötetbe

Irta a „Rockingham" sze

Forditotta Kompolthy Tivadar.

Első kötet. — V. rész.

(16-ik folytatás.)

— Hol van az az ember, a ki
rablókat?

— Épen tegnap hajózott tova eg
hajóval s most már jól benn lehet a sz
belsejében, mert folyón utazott tova. M
is, az abyssiniai utazó, ki ugyan e
majd a vörös tengerre fog utazni, szin
lebb ment a szárazföldre.

— Milyen messze lehet már inne

— Ha önök a „Vészmadár"-ral
a kikötőbe, ugy a kormányzó azonnal
czöket fog küldeni utánok s mindkét
nap alatt itt lehet. Manoel, kit a kal
küldtek, majd elmehet önökkel a rabló
fedezni. Ő kitünő hajókalauz, fáradhat